

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра Архітектури та інженерних вишукувань

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК10 Рисунок, живопис, скульптура

Обов'язковий

(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

Архітектура та містобудування.

(назва)

за спеціальністю G17 « Архітектура та містобудування».

(шифр, назва)

на першому рівні вищої освіти.

Розробник: А. Череди́ченко Череди́ченко О.М., Народний художник України, доц. каф. АтаІВ
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено на за-тверджено на засіданні кафе-дри архітек-тури та інже-нерних вишу-кувань	протокол від <u>16.06.26</u> № <u>15</u>
	Завідувач кафедри <u>Бородай Д.С.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Бородай Д.С.

Дмитро БОРОДАЙ

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

Соларьов О.

Олександр СОЛАРЬОВ

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Бородай А.С.

Бородай А.С.

Галушка С.А.

Галушка С.А.

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Баранік Н.

Надія БАРАНІК

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06 - 2026 р.

СНАУ, 2026 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Рисунок, живопис, скульптура							
2.	Факультет/кафедра	Факультет будівництва та транспорту / кафедра Архітектури та інженерних вишукувань							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю G17 «Архітектура та містобудування» кваліфікація: бакалавр архітектури та містобудування							
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)								
6.	Рівень НРК	6 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	денне – 1 семестр 1-15 тиждень; 2 семестр 1-15 тиждень; 3 семестр 1-15 тиждень; 4 семестр 1-15 тиждень; 5 семестр 1-15 тиждень; 6 семестр 1-15 тиждень; 7 семестр 1-15 тиждень; 8 семестр 1-15 тиждень.							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	15							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
				1 курс (семестр 1 / 2) 30 / 30				1 курс (семестр 1 / 2) 30 / 30	
				2 курс (семестр 3 / 4) 30 / 30				2 курс (семестр 3 / 4) 30 / 30	
				3 курс (семестр 5 / 6) 30 / 30				3 курс (семестр 5 / 6) 30 / 30	
				4 курс (семестр 7 / 8) 30 / 16	3ст курс (семестр 5 / 6) 30 / 16			4 курс (семестр 7 / 8) 30 / 14	3ст курс (семестр 5 / 6) 30 / 14
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Чередниченко О.М.							
11.1	Контактна інформація	кабінет 428е; т. +380988224838							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Рисунок, живопис і скульптура є важливими складовими підготовки архітектора. Під час вивчення освітнього компонента студенти здобувають знання з основ композиції, конструктивного рисунка, перспективи, світлотіньового моделювання форми, закономірностей сприйняття кольору та принципів живопису. Також вивчаються основні види рельєфу, закони побудови рельєфних зображень і засоби пластичного моделювання. У результаті навчання студенти набувають умінь знаходити оптимальні композиційні рішення, правильно визначати пропорції							

		об'єктів, передавати об'єм і простір засобами рисунка та живопису, виконувати конструктивно-пластичний аналіз форми, створювати рельєфні композиції, використовувати різні інструменти для пластичних робіт і оформлювати практичні завдання як завершені тематичні моделі. Здобуті знання та навички формують професійну основу для подальшої діяльності в галузі архітектури.
13.	Мета освітнього компонента	Дисципліна формує аналітичне та просторове мислення, навички композиції, живопису, пластичного моделювання й створення архітектурних композицій. Розвиває креативність, культурну свідомість і професійні компетентності для творчих індустрій, сприяє збереженню культурної спадщини та формуванню якісного міського середовища. Цілі сталого розвитку: 4 «Якісна освіта», 8 «Гідна праця та економічне зростання», 11 «Сталий розвиток міст і громад», 16 «Мир, справедливість та сильні інститути».
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на ОК7 Нарисна геометрія 2. Освітній компонент є основою для: ОК 12 Основи архітектурного проектування; ОК19 Архітектурна та об'ємно-просторова композиція; ОК21 Комп'ютерна графіка в архітектурному проектуванні; ОК28 Кваліфікаційна (фахова) атестація.
15.	Політика академічної доброчесності	Практичні роботи по ОК, студент повинен виконувати самостійно та своєчасно здавати викладачу. Вразі не виконання цих вимог робота студента не буде зарахована, а студент буде направлений на додаткове вивчення ОК.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4273
17.	Ключові слова	<i>Рисунок:</i> Образотворче мистецтво. Композиція. Перспектива. Пропорції. Стилзація. Пластика форми. Світлотінь. Тон. Колір. Об'єм. Простір. Фактура. Матеріал. Натура. <i>Живопис:</i> Колористика. Палітра. Темпера. Аквапель. Масло. Підмальовок. Світлотіньовий контраст. Тепло-холодні кольори. Тональна єдність. Пленер. Етюд. Картина. Натюрморт. Портрет. Пейзаж. <i>Скульптура:</i> Барельєф / Рельєф. Об'ємна форма. Ліплення. Монументальна скульптура. Кругла скульптура. Станкова скульптура. Фігура. Текстура. Пластичні матеріали. Пластилін. Пластична анатомія.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹			Як оцінюється ДРН
	ПРН ₁₀	ПРН ₁₁	ПРН ₁₈	
1 курс				

ДРН 1 Будувати лінійно-конструктивний рисунок простих і складних геометричних форм, а також формувати зображення з уяви, дотримуючись законів перспективи, пропорцій та просторового розміщення об'єктів.	х	х	х	Практична робота
ДРН 2 Виконувати тональні рисунки складних форм і постановок (об'єми, драпірування, орнаменти, ваза), передаючи об'єм, світлотінь і фактуру засобами графіки.	х	х	х	Практична робота
ДРН 3 Аналізувати та зображати анатомічну будову обличчя людини на основі вивчення гіпсових моделей, передаючи конструктивну побудову та пластичність форми в академічному рисунку.			х	Практична робота
2 курс				
ДРН 4 Виконувати тональний та конструктивний рисунок складних об'єктів (гіпс, голова людини, інтер'єр), передаючи об'єм, пропорції, світлотінь та просторову глибину.	х	х	х	Практична робота
ДРН 5 Створювати живописні натюрморти з урахуванням колористичних особливостей (тепла, холодна гама, кольорові рефлексії, гризайль), відображаючи взаємодію кольору, тону та матеріалу.			х	Практична робота
ДРН 6 Застосовувати професійні художні засоби для побудови виразної композиції, враховуючи контраст, фактуру, ритм, розташування в просторі та індивідуальну художню інтерпретацію.	х	х	х	Практична робота
3 курс				
ДРН 7 Виконувати анатомічно обґрунтовані рисунки окремих частин тіла (стопа, кість) та фігури людини в одязі, передаючи пропорції, положення та пластику форми.			х	Практична робота
ДРН 8 Створювати живописні та графічні зображення голови натурника з урахуванням світлотіні, простору, гризайлі та кольорового середовища.		х	х	Практична робота
ДРН 9 Застосовувати засоби рельєфної та декоративної пластики при виконанні копій історичних мотивів і створенні авторських декоративних композицій.	х	х	х	Практична робота
4 курс; 3с.т. курс				
ДРН 10 Будувати анатомічно правильний рисунок фігури людини (гіпсової, натурної, одягненої) в інтер'єрі з урахуванням пропорцій, пластики та просторової побудови.	х	х		Практична робота

ДРН 11 Передавати взаємодію фігури з навколишнім середовищем, опрацьовувати композицію та глибину простору через світлотінь і перспективу.		х	х	Практична робота
ДРН 12 Виконувати етюдні та завершені роботи з поєднанням архітектурного об'єкта та фігури людини, демонструючи розуміння масштабності та композиційної єдності.	х		х	Практична робота

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ²	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / се-мін. з			Лаб. з.
1 курс 1 семестр					
Тема 1. Лінійно-конструктивний рисунок побудови геометричних тіл (куб, циліндр, конус, піраміда). - Побудова правильної композиції у форматі. - Конструктивна побудова форм із урахуванням перспективи. - Передача об'єму через лінію. - Аналіз пропорцій і співвідношення тіл у просторі.		6		6	3, 4, 5, 9, 10
Тема 2. Лінійно-конструктивний рисунок складної геометричної форми з вписаними окружностями (за уявою). - Побудова складної геометричної фігури за уявленням. - Вписування кругів і овалів у задані площини. - Точність лінійної побудови. - Опрацювання композиційного центру.		6		6	1, 4, 5, 9, 10
Тема 3. Конструктивний рисунок з тональним вирішенням (тіла обертання. Ваза). - Побудова тіла обертання з урахуванням симетрії. - Робота з тоном: світло, півтінь, тінь, рефлекс. - Передача матеріальності об'єкта. - Визначення джерела світла і моделювання форми.		6		6	2, 3, 4, 9, 10
Тема 4. Малюнок рослинних орнаментів (трилисник, п'ятилисник). - Вивчення закономірностей побудови орнаменту.		6		6	2, 4, 5, 8, 9

- Побудова симетрії та ритму форми. - Деталізація і стилізація рослинних форм. - Контурне і тональне опрацювання елементів.					
<i>Тема 5. Постановка з геометричних та архітектурних деталей і драперією у просторі.</i> - Побудова конструкції предметів у перспективі. - Узгодження масштабів і пропорцій деталей. - Вивчення характеру складок драпірування. - Світлотіньове рішення сцени.		6		6	1, 4, 5, 6, 10
Всього		30		30	
1 курс 2 семестр					
<i>Тема 6. Конструктивний рисунок черепа.</i> - Вивчення анатомічної структури черепа. - Побудова форми через площини. - Співвідношення частин та пропорції. - Виразність рисунка лінією.		6		6	2, 3, 4, 7, 10
<i>Тема 7. Рисунок гіпсових губ Давида.</i> - Конструктивна побудова частини обличчя. - Вивчення об'єму через світлотінь. - Виявлення форми у площинах.		4		4	2, 3, 4, 7, 10
<i>Тема 8. Рисунок гіпсового носа Давида.</i> - Анатомічний аналіз форми носа. - Побудова лінійної основи рисунка. - Робота з тоном для створення об'єму. - Відображення рельєфності поверхні.		4		4	2, 3, 4, 7, 10
<i>Тема 9. Рисунок гіпсового ока Давида.</i> - Побудова з урахуванням перспективи та симетрії. - Виявлення анатомічних особливостей. - Передача тіней і світла.		4		4	2, 3, 4, 7, 10
<i>Тема 10. Рисунок гіпсового вуха Давида.</i> - Конструктивна побудова вуха як рельєфної форми. - Опрацювання складного контуру. - Передача простору через тінь. - Розробка тональної градації.		4		4	2, 3, 4, 7, 10
<i>Тема 11. Рисунок жіночої гіпсової голови.</i> - Побудова пропорцій жіночого обличчя. - Робота з композицією в межах формату. - Узагальнення об'єму у великих площинах. - Вираження характеру моделі через рисунок.		4		4	2, 3, 4, 7, 10

Тема 12. Рисунок гіпсової голови. - Конструктивна побудова форми голови. - Вивчення анатомічної структури. - Світлотіньове моделювання об'єму. - Визначення характеру і настрою образу.		4		4	2, 3, 4, 7, 10
Всього		30		30	
2 курс 3 семестр					
Тема 1. Тональний рисунок просторового натюрморту в інтер'єрі з урахуванням простору і деталей. - Побудова натюрморту з урахуванням композиційної цілісності. - Передача просторового середовища через лінію та тон. - Опрацювання структури світлотіні на об'єктах.		8		8	1, 2, 4, 12, 13
Тема 2. Рисунок гіпсової голови. - Конструктивна побудова пропорцій голови. - Вивчення анатомії та узагальнення площин. - Опрацювання світлотіньового моделювання форми. - Передача пластики та об'єму гіпсової моделі.		10		10	2, 3, 4, 12, 13
Тема 3. Конструктивний рисунок живої голови. - Визначення характеру моделі через конструкцію. - Вивчення анатомічних особливостей голови людини. - Побудова лінійної структури з урахуванням освітлення - Вираження індивідуальних рис та просторового положення.		12		12	2, 3, 4, 12, 13
Всього		30		30	
2 курс 4 семестр					
Тема 4. Гризайль (натюрморт). - Побудова натюрморту в монохромній тональності. - Створення глибини та об'єму без використання кольору. - Передача світлотіньових відношень у формі. - Визначення композиційного акценту через тон.		8		8	2, 4, 12, 13, 15
Тема 5. Кольоровий рефлекс. Натюрморт із гіпсових тіл на фоні контрастних драперій.		8		8	2, 12, 13, 15, 16

- Вивчення взаємодії кольору та рефлексів на білих формах. - Створення кольорової гармонії в умовах контрастного фону. - Передача відбитого кольору (рефлексу) на об'єкті.					
<i>Тема 6. Тепла гама кольорів. Натюрморт.</i> - Формування композиції в теплій кольоровій гамі. - Створення колористичної єдності через домінанту теплого тону. - Передача об'єму через теплі відтінки. - Робота з матеріалами та фактурою у заданій кольоровій гамі.		6		6	2, 12, 13, 15, 16
<i>Тема 7. Холодна гама кольорів. Натюрморт.</i> - Використання холодної палітри для створення настрою. - Балансування тону та кольору в композиції. - Виявлення форми в умовах обмеженого колірнього спектра. - Поєднання тону і кольору в єдине ціле.		6		6	2, 12, 13, 15, 16
Всього		30		30	
3 курс 5 семестр					
<i>Тема 1. Стопа. Рисунок у різних положеннях.</i> - Вивчення анатомічної будови стопи людини. - Побудова конструкції стопи з урахуванням перспективного скорочення. - Рисунок стопи у різних положеннях: фронтально, в профіль, під кутом. - Передача об'єму та форми через тональні відношення.		8/8		8/8	2, 3, 4, 15, 16
<i>Тема 2. Кість. Рисунок у різних положеннях.</i> - Аналіз пропорцій та конструкції кисті руки. - Вивчення пластики руки в русі та спокої. - Побудова рисунка з урахуванням положення пальців. - Передача просторовості та анатомічної достовірності.		8/8		8/8	2, 3, 4, 15, 16
<i>Тема 3. Рисунок одягненої напівфігури з рукавами.</i> - Передача форми через лінійно-тональний аналіз.		14/8		14/8	2, 3, 4, 15, 16

- Рисунок анатомії під одягом: співвідношення тіла й тканини. - Опрацювання положення рук у просторі. - Виявлення фактури тканини та складок.					
Всього		30/30		30/30	
3 курс 6 семестр					
<i>Тема 4. Натюрморт із гіпсовою головою.</i> - Створення композиції з об'єднанням голови та предметного середовища. - Побудова пропорцій та об'єму гіпсової голови. - Виявлення просторових відношень між предметами натюрморту.		4		4	1, 2, 4, 15, 16
<i>Тема 5. Голова натурника. Гризайль.</i> - Визначення конструктивної структури голови. - Тональна розробка в монохромній гамі. - Вивчення анатомічної точності в умовах спрощеного кольору.		9		9	2, 4, 15, 16
<i>Тема 6. Голова натурника з плечовим поясом на світлому тлі.</i> - Побудова цілісної форми голови й плечей. - Тональне моделювання освітлення на обличчі й фігурі.		9		9	2, 3, 4, 15, 16
<i>Тема 7. Копії мотивів давньоруської рельєфної пластики.</i> - Ознайомлення з особливостями стилістики давньоруського мистецтва. - Вивчення композиційних прийомів у рельєфі. - Відтворення форм, орнаментів і символів. - Пошук фактурних і об'ємних рішень у площині.		4		4	1, 5, 6, 15, 16
<i>Тема 8. Декоративний натюрморт. Рельєф. Творче рішення.</i> - Створення ескізу з декоративним трактуванням форм. - Побудова композиції з акцентом на декоративність і стилізацію. - Формування об'ємного рельєфу з узгодженням тла й предметів. - Використання елементів орнаменту, фактури й символіки.		4		4	1, 5, 15, 16
Всього		30		30	
4 курс 7 семестр / Зс.т. курс 5 семестр					
<i>Тема 1. Рисунок гіпсової статуї з елементами інтер'єру.</i> - Побудова композиції, що поєднує гіпсову статую та елементи простору.		6/6		6/4	1, 4, 6, 8, 15

- Конструктивний аналіз пропорцій та об'єму статуй. - Виявлення просторової глибини за допомогою перспективи та тонального моделювання.					
<i>Тема 2. Рисунок чоловічої фігури в інтер'єрі.</i> - Вивчення анатомічної структури чоловічої фігури в різних позах. - Узгодження положення тіла з предметним середовищем. - Рисунок із урахуванням джерела освітлення та глибини простору. - Передача характеру моделі через пластичні особливості форми.		12/12		12/4	1, 2, 4, 6, 15
<i>Тема 3. Рисунок живої фігури.</i> - Побудова фігури за живою натурою: конструктивний та пропорційний аналіз. - Виявлення основних форм через лінію та тон. - Узгодження анатомії з позою та характером натурника. - Розвиток навичок швидкого етюдного зображення (начерки).		12/12		12/6	2, 3, 4, 15, 16
Всього		30/30		30/30	
4 курс 8 семестр / 3ст курс 6 семестр					
<i>Тема 4. Фігура в інтер'єрі.</i> - Композиційне розташування фігури в архітектурному чи предметному середовищі. - Взаємодія об'єму тіла з формами простору (стіни, меблі, деталі інтер'єру). - Передача світлотіньового моделювання з урахуванням просторової глибини. - Побудова цілісного образу фігури в контексті навколишнього середовища.		8/8		7/7	1, 2, 4, 6, 15
<i>Тема 5. Етюд архітектурного об'єкту з фігурою.</i> - Створення композиції, де фігура є частиною архітектурного пейзажу. - Передача пропорцій та перспективної побудови архітектури. - Гармонійне поєднання пластики людського тіла з ритмом архітектурних форм. - Виявлення масштабу й просторових зв'язків між людиною та середовищем.		8/8		7/7	1, 6, 8, 14, 15
Всього		16/16		14/14	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
	1 курс	60		60

ДРН 1.	Пояснення викладача з демонстрацією на дошці. Покроковий аналіз прикладу (роботи з уяви та натури). Метод фронтального інструктажу з подальшим індивідуальним супроводом. Метод самостійної побудови з наступним розбором помилок.	20	Виконання побудов за відеоуроками (перспектива, пропорції). Копіювання з наочних зразків (рисуноків, фото, сканів). Самостійне створення серій скетчів з уяви. Аналіз помилок через дзеркальне відображення або порівняння з шаблоном.	20
ДРН 2.	Метод наочного показу тонального моделювання форми. Порівняльний аналіз різних ступенів тону у натюрморті. Колективний перегляд і обговорення етапів роботи. Індивідуальна корекція із застосуванням прикладів-пояснень.	20	Побудова тональних шкал і градієнтів у графіці. Копіювання фрагментів фотографій з акцентом на об'єм. Вправи з драпіруванням: самостійне створення мініпостановки вдома.	20
ДРН 3.	Аналіз анатомічних схем та гіпсових моделей. Рисунок за моделлю з паралельним коментуванням викладача. Метод покрокового формування об'єму на основі анатомії. Метод візуального порівняння помилок з анатомічним еталоном.	20	Копіювання анатомічних схем (череп, м'язи, фасції). Вивчення 3D-моделей у програмах типу Sketchfab / Anatomy360. Рисунок із фотографій гіпсових моделей під різними кутами. Створення серійних рисунків фрагментів (око, ніс, губи).	20
	2 курс	60		60
ДРН 4.	Інтерактивний розбір складної постановки. Метод перспективного і світлотіньового аналізу. Композиційне планування рисунка на аркуші. Демонстрація варіативності побудови інтер'єру та пропорцій.	20	Комплексне завдання: об'єднання просторової побудови і світлотіні. Робота з цифровими референсами складних натюрмортів або інтер'єрів. Самостійний аналіз глибини простору через малювання кімнати, вікна тощо.	20
ДРН 5.	Метод послідовного накладення шару кольору (ласирування, підмальовка). Колірні вправи з палітрою на задану гаму (тепла/холодна). Аналіз кольорових рефлексів на натурі. Обговорення колористичних рішень з рефлексією результату.	20	Створення кольірних карт палітр (тепла, холодна гама). Самостійна живописна вправа «колір під світлом і тінню». Копіювання фрагментів класичних живописних натюрмортів. Побудова натюрмарту вдома та написання з натури.	20
ДРН 6.	Метод композиційного планування (ескізування). Групова робота над варіантами одного завдання. Критичне обговорення композицій у групі. Використання методу творчого пошуку з обмеженням (контраст, ритм тощо)	20	Робота над серією композиційних ескізів з різними завданнями (контраст, ритм тощо). Створення мініпроектів або колажів із підручних матеріалів. Аналіз композицій класичних творів через схематизацію. Використання цифрових додатків для макетування композиції (Canva, Adobe Comp тощо).	20
	3 курс	60		60

ДРН 7.	Анатомічний розбір із пластиліновими моделями. Рисунок з натури з акцентом на опорні точки. Порівняння рисунків з фото/сканами для самоперевірки. Метод структурної побудови форми (від загального до деталей)	20	Самостійне позування з дзеркалом (стопа, рука, поза). Використання фото або додатків з анатомією (Human Anatomy Atlas, Line of Action). Нарисовки (етюди) з відео або онлайн-ресурсів позування.	20
ДРН 8.	Покрокове живописне моделювання форм голови. Спостереження за рефlekсами та зміною світла. Робота в техніці гризайль з поясненнями принципів. Групова критика з аналізом досягнутого ефекту об'єму.	20	Побудова серії рисунків з натурних або фотоетюдів голови. Практика гризайлі за чорно-білими фото (залежно від світла). Порівняльний аналіз освітлення – малювання в різних умовах. Робота з кольоровими референсами для пошуку відтінків середовища.	20
ДРН 9.	Робота з копіями: аналіз пластики історичних зразків. Метод пластичного моделювання з глини або пластиліну. Демонстрація способів стилізації історичних мотивів. Колективна рефлексія щодо композиційного вирішення.	20	Вивчення фотографій рельєфної пластики, копіювання в скетчах. Самостійне моделювання з пластиліну, глини або паперу. Аналіз структур, фактур, стилізації на прикладі народного мистецтва. Створення авторської композиції у вигляді ескізів і схем.	20
4 курс; 3ст. курс		46		44
ДРН 10.	Короткочасні етюди (позування 5–15 хвилин). Робота в "сітці пропорцій" або по скелету-посереднику. Побудова фігури в інтер'єрі через лінійну перспективу. Метод узагальнення форми для збереження цілісності.	15	Замальовки фігур із відео-позувань (онлайн-платформи, YouTube). Створення умовної постановки: людина в інтер'єрі (за фото/уявою). Виконання схематичних побудов з урахуванням перспективи. Використання 3D-додатків для моделювання фігури в просторі.	14
ДРН 11.	Пояснення способів композиційної взаємодії об'єктів. Метод "включення" фігури у простір через світлотінь. Груповий розбір варіантів композицій з референсів. Практика з комбінованими предметами та фігурою.	16	Створення серії малюнків з фігурою на фоні інтер'єру або пейзажу. Самостійний аналіз джерела світла в реальних умовах. Побудова композиційного кадру. Підготовка композиційних ескізів з варіаціями глибини простору.	15
ДРН 12.	Метод польового ескізування (етюди з натури). Поєднання масштабних елементів через модульну сітку. Покроковий розбір завершеної роботи з композиційним аналізом. Використання прийомів архітектурної перспективи у малюнку фігури.	15	Спостереження і замальовки архітектури (реальна або фото). Вивчення пропорцій архітектурного фону в композиції. Копіювання робіт класиків архітектурного етюдів з фігурою. Побудова кількох варіантів композиції для одного архітектурного мотиву.	15

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1 курс - 1 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
1	Практична робота №1,2,3 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 3 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
2	Практична робота №4,5 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	По закінченню виконання робіт
1 курс - 2 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
4	Практична робота №6,7,8,9 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 4 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
5	Практична робота №10,11,12 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 3 роботи	По закінченню виконання робіт
2 курс - 3 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
7	Практична робота №1,2 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
8	Практична робота №3 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
2 курс - 4 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
10	Практична робота №4,5 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
11	Практична робота №6,7 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	По закінченню виконання робіт
3 курс – 5 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
13	Практична робота №1,2 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
14	Практична робота №3 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
3 курс – 6 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
16	Практична робота №4,5,6, (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 3 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
17	Практична робота №7,8 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	По закінченню виконання робіт
4 курс; 3ст. курс– 7; 5 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
19	Практична робота №1,2 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень

	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
20	Практична робота №3 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
	4 курс; 3ст. курс– 8; 6 семестр		
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
22	Практична робота №1 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 1 робота	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
23	Практична робота №2 (виконання рисунків, живопису, скульптурних композицій)	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
1 курс 1 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №1	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №2	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №3	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Модуль 2				
Практична робота №4	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №5	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>

			стандартне мислення	
1 курс 2 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №6	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-7 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	8-11 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №7	1 бал <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	2-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №8	1 бал <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	2-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №9	1 бал <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	2-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №10	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №11	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №12	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>

2 курс 3 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №1	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №2	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №3	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
2 курс 4 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №4	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №5	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №6	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №7	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні</i>

			стандартне мислення	знання, які застосовує на практиці
3 курс 5 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №1	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №2	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №3	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
3 курс 6 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №4	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №5	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №6	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Модуль 2				
Практична робота №7	1-7 бали	8-11 балів	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні,</i>

	<i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	<i>грунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	<i>грунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №8	1-7 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
4 курс 7 семестр / Зс.т. курс 5 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №1	1-7 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №2	1-7 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №3	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
4 курс 8 семестр / Зс.т. курс 6 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №4	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №5	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Індивідуальні консультації та рецензування робіт - Аналіз сильних і слабких сторін виконаних вправ; - Надання рекомендацій щодо корекції техніки, композиції, анатомії тощо.	Кожне практичне заняття тиждень
2	Поточні усні коментарі викладача під час виконання практичних завдань - Безперервний зворотний зв'язок у процесі роботи; - Підказки щодо побудови, світлотіньового моделювання, кольору, пластики форми.	Кожне практичне заняття тиждень
3	Групові перегляди (mini-critiques) та самооцінка - Публічне обговорення проміжних результатів студентів у групі; - Залучення студентів до аналізу робіт одногрупників з фокусом на критерії якості.	Кожне практичне заняття тиждень
4	Виконання коротких домашніх або самостійних завдань із подальшим аналізом - Створення ескізу на основі власної постановки; - Коментар викладача із зазначенням динаміки прогресу.	Кожне практичне заняття тиждень
5	Портфоліо-перегляд з відмітками про розвиток навичок - Зіставлення ранніх і пізніших робіт студента для оцінки індивідуального росту.	Кожне практичне заняття тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники посібник

1. Юлія Ідак, Тетяна Клименюк, Олег Ляковський: Основи об'ємно-просторової композиції. - Львів «Львівська політехніка» 2020 - 212с.
2. Все про малювання. Понад 200 технік, уроків і порад для художників-початківців / пер. с англ. В. Ракулєнко. КМ-БУКС, 2021. - 240с.
3. Марк Кістлер: Ви зможете малювати за 30 днів / пер. с англ. Марія Коваленко. Моноліт-Bizz, 2021 - 300с.
4. Гопцій О. Б., Матвєєва П. М. Рисунок, живопис, скульптура : навчальний посібник. – Київ : ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ», 2022. – 178 с.
5. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Геометричні аспекти художнього формотворення.- Київ.: Каравела, 2021 - 304 с.
6. Дяків М. С. Методика виконання завдань педагогічного малюнка / М. С. Дяків // Art Studies. – 2024. – № 4. – С. 50–56.

6.1.2. Методичне забезпечення

7. Чередниченко О.М., Методичні вказівки щодо проходження навчальної практики. Для студентів 2 курсу денної форми навчання, спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2026 рік - 22с.
8. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Зарисовки архітектурних мотивів. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Для студентів 1 курсу денної форми навчання, спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2023 рік – 21 с.
9. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Виконання рисунку. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Для студентів 1 курсу денної форми навчання, спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2023 рік - 25с.
10. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. Для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 34 ст.
11. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 25 ст.
12. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. Для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 27 ст.

13. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 15 ст.

6.1.3. Інформаційні ресурси:

14. Бородай С.П., Височин І.А., Бородай Д.С., Чередниченко О.М., Бородай А.С., Бородай Я.О. Реконструкція пам'яток архітектури національного значення під об'єкти соціального захисту на прикладі палацу Ліщинських у Сумській області. Науковий вісник будівництва, ХНУБА 2021. - т. 106, №4, С30-39.

15. Олександр Чередниченко. Сонячна країна. Електронне видання, 2023. — 120 с. : з іл.

16. Чередниченко Олександр Миколайович Сонячна країна: монографія. - Суми : Сумський національний аграрний університет, 2022. - 74 с.